

Mikael elias gymnasium ab
Anna.andersson@academedia.se

2020-01-17
1 (23)
Dnr 2019:5729

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid KLARA
Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra i
Stockholm kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn planerar och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att skolan ger kvinnor och män samma möjligheter att nå så långt som möjligt i sin utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger lärarna organisatoriska förutsättningar för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg samt säkerställer att lärarna använder olika metoder för sin kvalitetssäkring.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **30 juni 2020** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till mari.isacson@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2019:5729) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionen motiverar sin bedömning genom att rektorn på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra tillsammans med lärarna bedriver ett fungerande och systematiskt arbete med att följa upp och analysera skolenhetens resultat avseende såväl kunskaper som trygghet och studiero, samt med att följa upp och analysera utbildningens förutsättningar och genomförande. Bedömningen motiveras vidare av att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett sådant sätt att det ger avtryck i undervisningen. Rektorn leder dock inte ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan.

Rektorn bedriver ett fungerande systematiskt arbete med att utveckla utbildningen

Granskningen visar att rektorn tillsammans med lärare och elevhälsa kontinuerligt utvecklar verksamheten genom att följa upp och analysera utbildningens förutsättningar och genomförande samt betygsresultat i alla kurser. Vidare identifierar rektorn utvecklingsområden och fattar utifrån dessa beslut om och genomför nödvändiga åtgärder. Skolinspektionens personalenkät visar att lärarna på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra har en mer positiv uppfattning än genomsnittet när det gäller påståendet att rektorn ser till att utvärdering av elevernas kunskapsutveckling ligger till grund för utveckling av utbildningen.¹ Det framgår av

¹ Indexvärdet för påståendet var 7,3 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för samtlig personal i enkätomgången vilket var 7,0. Enkäten besvarades av pedagogisk personal våren 2019 och finns att ta del av som helhet i Skolverkets statistikdatabas. Indexskalan är från 0-10 och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektor att resultat avseende elevernas kunskapsresultat samt värdegrundsarbetet systematiskt följs upp och analyseras på skolan. Elever uppger i intervjuer att de svarar på enkäter som handlar om trygghet och studiero, samt att de utvärderar undervisningen i kurserna. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolan analyserar resultat från de enkäter som mäter elevernas upplevelse av trygghet och studiero. Lärarna diskuterar även enkätresultaten med eleverna i olika forum, till exempel i klassråd. Beslut om utvecklingsåtgärder dokumenteras i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling². Lärare berättar i intervjuer om att de analyserar betygen i samtliga kurser de undervisar i och att de utifrån dessa analyser lämnar in en verksamhetsuppföljning till rektorn som underlag till kvalitetsrapporten. Även under kursernas gång görs kunskapsavstämningar var femte vecka i form av s.k. "Early Warning System" (EWS). En av de utvecklingsåtgärder som analys av kunskapsuppföljningen har resulterat i är att skolan har anställt fler lärare i matematik, samt att rektorn utökat stödet och undervisningstiden i matematik, berättar lärarna i intervju. Rektorn säger i intervju att efter varje läsår analyserar rektorn och personalen elevernas samlade kunskapsresultat i augusti. Lärarnas dokumenterade verksamhetsuppföljning från juni ligger till grund för analysen, samt huvudmannens sammanställning av skolans resultatstatistik. Rektorn sammanställer en aggregerad kvalitetsrapport³ utifrån analysen, där även beslut om utvecklingsåtgärder dokumenteras. Kvalitetsrapporten innehåller såväl utvärdering av tidigare insatser som beslut om nya åtgärder utifrån genomförandemått och värdegrundsuppdraget. Av kvalitetsrapporten och av intervju med rektorn framgår att skolan gör jämförelser av elevresultaten över tid, och jämför resultat mellan olika grupper, t.ex. program, ämnen samt män och kvinnor.

När det gäller rektorns uppföljning av lärarnas arbete visar Skolenkäten att lärarna på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra har en mer positiv uppfattning än genomsnittet.⁴ Elevhälsan har ett tydligt uppdrag av rektorn att besöka lektioner och

² KLARA teoretiska gymnasium Plan mot diskriminering och kränkande behandling

³ Kvalitetsrapport Stockholm Västra 2018/2019

⁴ Indexvärdet för påståendet "Rektor ser till att uppföljningen av mitt och mina kollegors arbete leder till relevanta förändringar i arbetssätt" var 6,5 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för samtlig personal i enkätomgången vilket var 6,2. Indexskalan är från 0-10 och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

ge återkoppling till lärare och rektorn för att utveckla undervisningen. Specialpedagogen berättar i intervju att hen har ett prioriterat uppdrag att auskultera lärare. Rektorn följer även upp lärarnas undervisning och deras arbete med värdegrundsuppdraget genom undervisningsutvärderingar, medarbetarenkäter och medarbetarsamtal, som analyseras vid läsårets slut. Detta framgår av skolans kvalitetsrapport samt av intervju med lärare och rektorn. Rektorn säkerställer vidare att värdegrundsfrågor genomsyrar verksamheten bl.a. via mentorsuppdraget på skolan, och genom ett gemensamt fastställt upplägg av mentorstiden.

Rektorns uppföljning av lärarnas förutsättningar sker genom samtal med lärarna, enligt intervjuer med lärare och rektorn. En lärare säger i intervju att hen har efterfrågat stöd från elevhälsan i sitt klassrum, vilket rektorn då har tilldelat. Av den information som huvudmannen lämnat till Skolinspektionen inför granskningen framgår att rektorn fördelar resurser utifrån uppföljning och analys av skolenhetens resultat, exempelvis genom att tjänstefördelningen utgår från identifierade behov. I intervju uppger rektorn att lärarna genom tjänstefördelningen har goda förutsättningar i form av tid för sitt pedagogiska uppdrag.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet genom att skapa förutsättningar för samverkan mellan lärare

Skolinspektionens granskning visar att rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet är tydlig, vilket också möjliggör ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Skolinspektionens personalenkät från vårterminen 2019 visar att lärarna på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra har en mer positiv uppfattning än genomsnittet gällande påståendet att rektorn tar ansvar för det pedagogiska arbetet på skolan⁵. Även när det gäller lärarnas uppfattning om rektorns

⁵ Indexvärdet för påståendet var 8,0 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för samtlig personal i enkätomgången vilket var 7,1. Indexskalan är från 0-10 och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

pedagogiska ledarskap som helhet visar enkäten att KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västras lärare skattar sin rektors ledarskap högre än snittet⁶.

Rektorn har organiserat lärarna i programlag vilka har i uppgift att planera undervisningen utifrån examensmål och att skapa en meningsfull undervisning. Skolan har även tilldelat fyra förstelärare uppdraget att utveckla skolans undervisning för att skapa tydlighet och meningsfullhet för eleverna. Detta beskrivs i skolans kvalitetsrapport⁷. Vid granskningsbesöket framgår det av samtliga intervjugrupper med personal att det är tydligt vilka roller och mandat som finns på skolan, samt vilka gemensamma arbets- och förhållningssätt som gäller. Av intervju med lärare och elevhälsan framgår att programlagen och elevhälsan systematiskt samverkar med varandra, bland annat i EWS, men även löpande vid programlagens möten. Lärare berättar att de samverkar med varandra inom programlagen i syfte att utveckla undervisningen, t.ex. genom att utifrån examensmålen ha en ämnesövergripande röd tråd inom programmen. Utöver programlagens mötestid finns även tid avsatt för pedagogiska forum veckovis, som leds av skolans förstelärare. Lärare säger dock i intervju att det inte finns ämneslag på skolan, vilket bekräftas av rektorn i intervju. Lärares ämnessamverkan underlättas dock av att de placerats nära varandra, och att de samarbetar ämnesvis inom programlaget. Vidare säger lärare i intervju, vilket även Skolinspektionens lektionsobservationer visar, att det råder konsensus i kollegiet gällande lektionsstruktur och regler i klassrummet, såsom exempelvis mobilfria lektioner.

Vidare visar granskningen att nyanställda och obehöriga lärare får stöd i arbetslagen, men att det saknas rutiner för hur dessa lärare ska ges en väl anpassad introduktionsperiod. Skolinspektionens personalenkät från vårterminen 2019 visar att lärarna på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra skattar skolans arbete med

⁶ Det samlade indexvärdet för området "pedagogiskt ledarskap" var 7,9 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för samtlig personal i enkätomgången vilket var 7,2. Indexskalan är från 0-10 och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

⁷ Kvalitetsrapport Stockholm Västra 2018/2019

att handleda nyanställda lärare i arbetet lägre än snittet⁸. Nyanställda lärare tilldelas ingen mentor, men de får en placering nära ämneskollegor på skolan samt stöd av sin arbetslagsledare, enligt intervju med lärare. Vidare framgår av intervjuerna att det finns tydliga och dokumenterade gemensamma rutiner som gäller för alla lärare på skolan, vilket är ett stöd för nyanställda lärare.

Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning visar att det finns inslag av arbete med jämställdhetsfrågor i undervisningen och utbildningen vid KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, men att det saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete som leds av rektorn. Elever säger i intervju att de pratade om alla människors lika värde första skoldagen på terminen. Lärare berättar i intervju om olika insatser där jämställdhetsfrågor lyfts, såsom internationella kvinnodagen och ”projekt flicka” inom ramen för skolans arbete som FN-skola. Lärarna berättar även om insatser i olika ämnen, såsom att jämställdhetspolitik ingår i samhällskunskap och att diskrimineringsgrunderna tas upp på mentorstiden. Elevhälsan uppger att skolan arbetar med inkluderande lärmiljöer och ett kontinuerligt värdegrundsarbete, vilket skolan även har förtydligat i en kompletterande skrivelse efter granskningen. I intervju med elevhälsan uppges dock även att det saknas ett strategiskt och strukturerat jämställdhetsarbete på skolan, även om lärarna tar upp jämställdhetsfrågor då och då på olika sätt i undervisningen. Av intervjuer framgår att skolan till viss del har analyserat och jämfört mäns och kvinnors studieresultat. Skolan har noterat att männens resultat är svaga, men de har inte analyserat det vidare, enligt intervjuer med rektorn och lärarna.

Nationell statistik visar att andelen kvinnliga elever som nådde en gymnasieexamen läsåret 2018/19 var betydligt högre än andelen manliga elever som nådde en gymnasieexamen⁹. Av skolans arbetsplan för läsåret 2019/20 framgår att ett av skolans

⁸ Indexvärdet för påståendet ”På den här skolan finns rutiner för att handleda nyanställda lärare i arbetet” var 4,2 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för samtlig personal i enkätomgången vilket var 5,5. Indexskalan är från 0-10 och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

⁹ Enligt Skolverkets statistik gällande KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra var det 88,2 procent av kvinnorna och 68,9 procent av männen som uppnådde en gymnasieexamen läsåret 2018/19.

fokusmål är att öka andelen elever som når gymnasieexamen till 85 procent totalt för skolan, men inga specifika åtgärder som syftar till att minska den stora skillnaden mellan mäns och kvinnors resultat framgår i granskningen. Vidare uppger rektorn att skolans FN-arbete är en del av ett jämställdhetsarbete, men att skolan behöver en mer genomgripande och strategisk plan för att kunna se effekter. Av Skolinspektionens enkät till elever i år 2 på gymnasiet framgår att eleverna på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra har en lägre uppfattning än riksnittet gällande påståendet "Mina lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar"¹⁰.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn planerar och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att skolan ger kvinnor och män samma möjligheter att nå så långt som möjligt i sin utveckling.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla skolans jämställdhetsarbete. Det saknas en tydlig strategi och systematik för jämställdhetsarbetet på skolan. Exempelvis framkommer i KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västras kvalitetsrapport 2018/2019 och arbetsplan för läsåret 2019/20 att det är betydligt fler kvinnor än män som uppnår gymnasieexamen, och att skillnaden har ökat sedan 2018. Dock framgår inte av arbetsplanen eller av granskningen i övrigt att skolan har beslutat om några åtgärder för att utveckla undervisningen så att män får samma förutsättningar att lyckas som kvinnor. Det jämställdhetsarbete som förekommer på skolan är begränsat till enskilda lärares initiativ, samt att det förekommer vissa moment som rör jämställdhet inom ramen för skolans FN-arbete. Rektorn följer heller inte upp hur undervisningen genomförs utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

¹⁰ Indexvärdet för påståendet "Mina lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar" var 6,7 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för samtliga elever i år 2 på gymnasiet i enkätomgången vilket var 7,9. Indexskalan är från 0-10 och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

Av läroplanen för gymnasieskolan framgår att undervisningen till innehåll och uppläggning ska präglas av ett jämställdhetsperspektiv. Det framgår vidare att skolan aktivt och medvetet ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra att ta fram en strategi för arbetet med jämställdhet. I detta ingår att rektorn planerar för hur jämställdhetsarbetet ska bedrivas på skolan och att rektorn systematiskt följer upp jämställdhetsarbetet för att försäkra sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans arbete och undervisningen i alla ämnen. Ett viktigt led i detta är att rektorn ser till att kunskap om hur jämställdhetsarbete kan bedrivas sprids och förankras i personalgruppen. Jämställdhetsarbetet behöver även utvärderas för att se till att det ger resultat på ett sådant sätt att alla elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. I rektorns ansvar ingår också att se till att det hos såväl lärare som elever finns en medvetenhet om hur kvinnors och mäns förutsättningar i skolan möjliggör eller begränsar dem att nå utbildningens mål. Rektorn bör därför tillsammans med lärarna systematiskt och löpande följa upp och analysera hur könsmonster kan uppmärksammas både utifrån hur utbildningen organiseras i sin helhet och utifrån vilket innehåll och vilka arbetsformer som används i undervisningen. Vidare bör rektorn i det systematiska kvalitetsarbetet tillsammans med lärarna analysera skillnader mellan mäns och kvinnors betyg samt utifrån en orsaksanalys fatta beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder i syfte att utjämna eventuella omotiverade skillnader.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen är att eleverna på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra ges en undervisning som är strukturerad på ett sätt som innebär att syftet med lektionen och de olika aktiviteterna tydliggörs för eleverna och att lektionerna innehåller både en intresseväckande start och en uppföljande avslutning. Undervisningen präglas av variation och ett aktivt lärarstöd. Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar och de ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande, samt involveras i planering och utvärdering av undervisningen.

Eleverna får en varierad och strukturerad undervisning

Granskningen visar att lärarna strukturerar sin undervisning på ett sätt som innebär att syftet med lektionen och de olika aktiviteterna tydliggörs för eleverna och att lektionen innehåller en intresseväckande start och en uppföljande avslutning. Av utredningen framgår att lärarna använder sig av en gemensam lektionsstruktur som bland annat innebär att samtliga lektioner inleds med att läraren redogör för lektionens syfte, mål och agenda såväl skriftligt som muntligt. Lektionsstrukturen innebär också att samtliga lektioner har ett sammanfattande avslut i form av exempelvis avstämning mot målet, utvärdering av lektionen eller kunskapsavstämning med hjälp av digitala verktyg. Av intervjuer framgår att elevhälsan samverkar med lärarna för att lektionerna ska vara tydligt målfokuserade, vilket också specialpedagogen följer upp i sina lektionsobservationer. Det framgår även att det är bestämt att lektionerna ska avslutas med att läraren stämmer av med eleverna vad de har lärt sig.

Under lektionerna som Skolinspektionen observerar genomförs undervisningen växelvis med lärarledda genomgångar, enskilt arbete i lärobok, diskussioner i par och grupp, digitala verktyg, film, informationssökning och källhantering samt projektarbete. Att lektionerna är varierade bekräftas av elever i intervju, men de uppger även att det förekommer enstaka kurser där lektionerna varierar i mindre utsträckning, såsom vissa kurser i matematik och religion. Genomgående för de lektioner Skolinspektionen observerat är att eleverna ges ett aktivt lärarstöd i att förstå uppgiften, komma igång med arbetet och bibehålla sitt engagemang. Vid de observerade lektionerna ger lärarna även förutsättningar för eleverna att ta ansvar för att komma framåt i läroprocessen, genom en gemensam digital plattform där beskrivningar, instruktioner och uppgifter finns tillgängliga. Vidare för lärarna en dialog med eleverna och ställer utmanande och individanpassade frågor.

Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar

Skolinspektionens granskning visar att lärarna arbetar på olika sätt med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära, och att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Elever berättar i intervjuer om exempel på hur lärare uppmuntrar elever genom att de får individuell stöttning och frågor om hur det går om eleven tappar engagemanget under lektionen. Under observerade lektioner förekommer flera inslag av verbal uppmuntran och beröm till eleverna i undervisningen, samt att lärare inspirerar och motiverar eleverna inför en ny uppgift, genom att berätta, visa bilder och filmklipp.

Vidare visar granskningen att skolan har utvecklat ett strukturerat arbete med att identifiera behov av anpassning i undervisningen, samt att i samverkan med elevhälsan anpassa undervisningen på såväl individ- som gruppnivå. Huvudmannen uppger i sin information till Skolinspektionen inför granskningen att anpassning av undervisningen på gruppnivå har varit ett av skolans fokusområden under våren 2019. Valet av detta fokusområde grundade sig i att en centralt organiserad undervisningsutvärdering genomfördes våren 2019, som visade att anpassningen av undervisningen behövde utvecklas. Även Skolinspektionens enkät till elever våren 2019 visar att anpassning efter elevens behov är ett område som avviker negativt jämfört med riksnittet¹¹.

Av Skolinspektionens intervjuer med lärare och elevhälsan framkommer att skolan har fortsatt fokus på att undervisningen anpassas till elevernas behov. Mentorerna har till exempel inledningsvis under höstterminen 2019 intervjuat alla elever enskilt för att samla in information om behov av anpassningar. Programlagen och elevhälsan stämmer löpande av i EWS om det finns elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen, och lärarna anpassar undervisningen på individ- och gruppnivå under kursens gång utifrån dessa avstämningar. Anpassning av undervisningen sker till stor del på gruppnivå utifrån ett tillgänglighetsperspektiv, och specialpedagogen stödjer lärarna i det arbetet. Exempelvis berättar specialpedagogen att det finns så kallade

¹¹ Indexvärdet för området "Anpassning efter elevens behov" var 5,6 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för samtliga elever år 2 gymnasieskola i enkätomgången vilket var 6,9. Indexskalan är från 0-10 och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

klassdokument, där individers och grupperns behov av anpassningar framgår, vilka lärarna utgår ifrån när de planerar och genomför undervisningen. Av intervjun med elevhälsans representanter framgår även att elevhälsan arbetar systematiskt med att observera lektioner och att de har återkopplande samtal med lärarna hur undervisningen fungerar i förhållande till elevernas behov.

Lärare och elevhälsans representanter ger flera exempel på anpassningar som görs i undervisningen, såsom individuellt anpassade uppgifter, genomgångar på olika nivåer, uppgifter utan övre begränsningar och olika typer av hjälpmedel. Även skolans gemensamma lektionsstruktur och digitala lärplattform utgör ett strukturstöd för alla elever i sitt lärande. Utöver anpassningar inom ramen för lektionerna finns så kallad fördjupningstid där lärare är tillgängliga för elever som behöver mer hjälp, berättar elever och lärare i intervjuer.

Eleverna ges möjlighet till ansvarstagande och inflytande

Granskningen visar att eleverna ges möjligheter att på olika sätt reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande. Elever berättar i intervju att de resonerar mycket kring olika källor i de samhällsvetenskapliga ämnena. Även i andra ämnen såsom matematik, fysik och biologi ges utrymme för resonerande samtal exempelvis i form av rimlighetsbedömningar och etiska diskussioner. I svenska diskuterar och reflekterar eleverna kring litteratur och retorik. Elever säger även att de har fått lära sig om studieteknik i olika ämnen. Lärare berättar om att de använder digitala verktyg för att låta eleverna utvärdera sitt eget lärande. Under observerade lektioner låter lärare eleverna reflektera över vad de har lärt sig.

Vidare framkommer i granskningen att eleverna på olika sätt involveras i planering och utvärdering av undervisningen. Av intervjuer framgår att eleverna regelbundet gör kursutvärderingar. Det framgår också att mentorstiden används som ett forum för elevinflytande, vilket innefattar påverkan på undervisningen. Elever säger i intervju att undervisningen har förändrats utifrån deras utvärderingar. Elever berättar vidare att lärarna är bra på att ta tillvara deras tips och att lärarna prövar olika förslag, exempelvis som att ge eleverna skriftlig respons i delade dokument. Under observerade lektioner stämmer lärare av med eleverna, löpande och i slutet av lektionen, hur eleverna upplevt arbetssätt och lektionsinnehåll. Vidare använder lärare olika utvärderingsmetoder under de observerade lektionerna.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen är att det finns ett gemensamt arbete för att skapa trygghet på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, vilket bland annat inbegriper att åtgärder vidtas för att öka tryggheten utifrån regelbunden kartläggning av elevernas upplevelser. Det finns också ett samlat arbete på skolan med att skapa studiero och lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att upprätthålla en lugn studiemiljö.

Skolan bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att personalen på skolan har ett gemensamt förhållningssätt kring ordningsregler och bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet för eleverna. Av skolans plan mot kränkande behandling framgår att skolan kartlägger tryggheten på skolan med hjälp av flera enkäter som bland annat inkluderar elevernas upplevelse av otrygga platser på skolan och på nätet. Elevhälsans representanter berättar också om att arbetsmiljö och lärmiljöerna diskuteras under klassråd och att förbättringsområden sedan lyfts vidare till elevråd och skolledningen. Exempel på åtgärder som har vidtagits utifrån kartläggningar är ökad vuxennärvaro på ett av skolans våningsplan där korridorerna är trånga, att lärarna äter lunch tillsammans med eleverna samt att elevhälsan håller i workshops med eleverna om planen mot kränkande behandling för att öka elevernas kunskap om kränkande behandling¹². Lärare berättar i intervju att de har i uppdrag att vara mer närvarande i skolans

¹² KLARA teoretiska gymnasium Plan mot diskriminering och kränkande behandling

identifierade otrygga zoner. Enligt skolans senaste mätning 2019 har elevernas uppskattning av tryggheten på skolan ökat markant¹³. Skolinspektionens elevintervjuer bekräftar att elever känner sig trygga på skolan. Elever berättar även att de har någon att prata med om det händer något, såsom mentor, kurator och rektor. Rektorn beskriver att lärarna har ett gemensamt förhållningssätt kring skolans ordningsregler, och att reglerna är väl förankrade med eleverna.

Vidare framkommer i granskningen att det genomförs olika främjande aktiviteter och insatser för att förebygga otrygghet. Av utredningen framkommer att skolan i samverkan mellan lärare och elevhälsa utformat ett lektionsmaterial för skolans trygghetsarbete som innefattar workshops om bl.a. mångfald, rasism, fördomar samt kön och sexualitet¹⁴. Elever berättar att de hade en gemensam dag tillsammans med eleverna på hela skolan över årskurs- och programgränserna för att lära känna varandra. Utöver detta anordnas var tredje vecka föreställningar i en så kallad fredagssamling i aulan, för att främja gemenskapen och trivseln på skolan¹⁵. Elever uttrycker i intervjuer att tryggheten på skolan bl.a. grundar sig på att skolan är liten och att eleverna känner varandra bra.

Skolan bedriver ett samlat arbete med att skapa studiero

Det framkommer i granskningen att det finns ett tydligt gemensamt och förebyggande arbete för att skapa studiero på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra. Samtliga lektioner som Skolinspektionen observerar har en gemensam lektionsstruktur. Av utredningen framkommer att skolan har beslutat att lärarna ska ha en klassrumsplacering under lektionerna samt att elevernas mobiltelefoner ska samlas in vid lektionsstart. Under lektionerna som observeras ges eleverna möjlighet att ta en kortare paus. Under en av lektionerna vidtar läraren åtgärder för att återupprätta studieron, till exempel omplacering av elever och utvärdering av

¹³ Enligt KLARA teoretiska gymnasium Plan mot diskriminering och kränkande behandling, visade NKI-undersökningen (Nöjd kund index) som genomfördes i januari 2019 att 88 procent av eleverna på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra känner sig trygga i skolan, vilket är en ökning med 15 procentenheter från 2018.

¹⁴ KLARA teoretiska gymnasium Plan mot diskriminering och kränkande behandling

¹⁵ KLARA teoretiska gymnasium Plan mot diskriminering och kränkande behandling

studieron i slutet av lektionen tillsammans med eleverna. Elever berättar i intervjuer att det visserligen är olika hur studieron är på olika lektioner, men att lärarna jobbar med gemensamma strategier för att skapa studiero.

Skolenkäten 2019 visar att både elever i år 2 och pedagogisk personal skattar studieron på skolan lägre än rikssnittet¹⁶. Det arbete kring studiero som skolan bedriver har haft en positiv effekt på elevernas lärmiljö, berättar elever i intervju. Även skolans kvalitetsrapport beskriver att skolans arbete med att skapa studiero genom tydlighet kring ordningsregler och struktur på lektioner har gett ett positivt resultat, vilket visade sig i skolans NKI-undersökning 2019¹⁷. Vidare framkommer av intervjuer att lärarna följer upp studieron i de olika klasserna på klassråd och i klasskonferenser, och att elevhälsan följer upp studieron genom lektionsobservationer och återkopplar till rektorn.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen är att rektorn gör en viss analys av identifierade avvikelser i betygssättningen ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn ser dock inte till

¹⁶ Indexvärdet för påståendet "Jag har studiero på lektionerna" var 5,4 för elever år 2 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för elever år 2 gymnasieskola i enkätomgången vilket var 6,2. Indexvärdet för påståendet "Mina elever har studiero på lektionerna" var 6,3 för pedagogisk personal på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för samtlig personal i enkätomgången vilket var 7,3. Indexskalan är från 0-10 och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

¹⁷ Av dokumentet *Kvalitetsrapport Stockholm Västra 2018/2019* framgår att snittvärdet på frågan "Jag tycker att jag kan få arbetsro i skolan" har ökat från 5,4 år 2018 till 6,0 år 2019.

att alla lärare ges tillräckliga förutsättningar att samverka med varandra när de gör sina bedömningar och sätter betyg, i syfte att verka för likvärdighet.

Rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i betygssättningen

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser och skillnader i lärarnas betygssättning. Rektorn har som underlag för sin analys av avvikelser i betygssättningen sammanställningar av betyg på kurs- och programnivå, uppdelat på män och kvinnor, och nationella provresultat. Detta framgår av inskickad dokumentation inför granskningen samt av intervju med rektorn. Både lärare och rektorn jämför kursbetygen med de nationella provbetygen. Skolledningen har diskuterat betygen med lärare i de kurser det förekommer en stor andel F, såsom exempelvis kurser i matematik, men även kurser där betyg avviker uppåt i betygsskalan. Rektorn har med anledning av sin analys av avvikelserna satt in åtgärder i syfte att utjämna skillnaderna, exempelvis personalförstärkning och kompetensutveckling. Rektorn och lärarna har även identifierat skillnader mellan mäns och kvinnors betyg, som beskrivits ovan, men de har inte analyserat om dessa avvikelser är motiverade eller inte.

Rektorn ger inte lärarna tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg

Granskningen visar att lärarna ges vissa, men inte tillräckliga, förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg. Skolenkäten 2019 visar att pedagogisk personal på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra i relativt låg grad upplever att det sker en samverkan i arbetet med bedömning på skolenheten¹⁸. Förutsättningarna för att föra kollegiala likvärdighetsdiskussioner om betyg och bedömning är begränsade till sambedömning av de nationella proven i svenska, engelska och matematik, som organiseras tillsammans med en annan gymnasieskola med samma huvudman. I övrigt sker eventuell sambedömning på lärarnas eget initiativ, men organiseras inte på skolenivå. Detta framgår av intervjuer med lärare. Lärarna rättar själva sina elevers uppgifter och kan diskutera svårigheter i arbetslagen, uppger rektorn i intervju. Av intervju med lärare och rektorn framgår att det finns lärare på skolan som saknar

¹⁸ Indexvärdet för påståendet "På den här skolan samarbetar vi lärare kring bedömning av elevernas kunskaper" var 5,7 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, att jämföra med genomsnittsindexvärdet för samtlig personal i enkätomgången vilket var 7,2. Indexskalan är från 0-10 och ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

ämneskollegor att diskutera bedömning och betygssättning med. Rektorn uppger i intervju att "enämneslärare" från huvudmannens skolor i regionen borde samordnas.

Lärare berättar i intervju att de förvisso planerar ämnesövergripande undervisning gemensamt i arbetslagen, exempelvis inom ramen för ett FN-rollspel, men att bedömning då inte är i fokus. Skolan har heller inga ämneslag som forum för likvärdig bedömning, även om ämneskollegor delar arbetsrum. Av resultatet av Skolinspektionens omdömning av nationella provet i Engelska 5 framgår att skolenheten har gjort en betydligt högre bedömning än omdömaren i 16 procent av delproven¹⁹. Offentlig statistik visar även en hög avvikelse mellan kursbetyget och betyget på det nationella provet i Engelska 6 våren 2019 på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra²⁰.

Rektorn följer upp lärarnas arbete med bedömning individuellt, t.ex. i medarbetarsamtalen. Detta framgår av kompletterande dokumentation efter granskningsbesöket. Rektorn berättar även i intervju att han frågar lärarna hur de planerar för bedömning. Elever berättar i intervju att lärarna använder sig av ett brett underlag i sin bedömning, och att flera examinationsformer ligger till grund för betyget såsom exempelvis prov, inlämningsuppgifter, laborationer och seminarier. Elever säger även att de nationella proven har stor betydelse för den sammanvägda bedömningen. Vidare berättar rektorn att en fortbildning om betyg och betygssättning har genomförts läsåret 2018/19 under ledning av en förstelärare, då bl.a. samtal fördes utifrån Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning.

¹⁹ Av rapporten *Resultat från omdömningen av nationella prov 2018*, Mikael Elias Gymnasium, Stockholm, 73812226 framgår att skolenheten har gjort en betydligt högre bedömning (minst två betygsstegs skillnad) i 16 procent av delproven (delprov C) i Engelska 5, vilket är 4 procent mer än snittet i riket.

²⁰ Andel elever med lägre kursbetyg än provbetyg i Engelska 6 våren 2019 var 35,2 procent på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra, jämfört med 11,9 procent i riket. Källa:
https://siris.skolverket.se/reports/rwservlet?cmdkey=common&geo=1&report=gy_relationen&p_flik=X&p_lankod=01&p_skolkod=73812226&p_hmantyp=05&p_termin=VT19&p_kommunkod=0180&p_hmankod=5565583282

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger lärarna organisatoriska förutsättningar för att i kollegial samverkan kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg samt säkerställer att lärarna använder olika metoder för sin kvalitetssäkring.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver ge lärare i alla ämnen förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning med hjälp av olika metoder och i samverkan med andra lärare, i syfte att verka för likvärdighet i bedömning och betygssättning. Granskningen visar att rektorn inte organiserar ett kollegialt samarbete kring betyg och bedömning som omfattar alla lärare och ämnen, då samarbetet är begränsat till att omfatta sambedömning av nationella prov med annan skolenhet.

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar samt att eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. Av Skolverkets allmänna råd för betyg och betygssättning framgår att rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Mot den bakgrunden bedömer Skolinspektionen att lärarna på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra behöver ges bättre förutsättningar för att systematiskt och kontinuerligt kollegialt samarbeta med att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning i alla ämnen. Förutom att fortsätta arbetet med att sambedöma nationella prov med annan skolenhet kan detta samarbete utvidgas till att även omfatta alla ämnen och kurser. Vidare kan fler typer av elevexaminationer än nationella prov sambedömas, och examinationsuppgifterna kan med fördel vara oidentifierade. Detta är särskilt viktigt i ämnen och kurser där lärare saknar ämneskollegor på skolenheten. Förutom samverkan med annan skolenhet bör även lärarna på KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra internt ges organisatoriska förutsättningar att arbeta med likvärdig bedömning inom ämnen, då ämnessamverkan i dagsläget bygger på lärares egna initiativ och främst inom arbetslagets gränser. Lärarna kan vidare även utveckla en samsyn kring hur underlag från bedömningssituationer kan utvärderas allsidigt vid betygssättningen, t.ex. genom att

diskutera hur kunskapskraven kan läsas och tolkas. Det är väsentligt att lärarna använder flera metoder i syfte att verka för likvärdighet i sin bedömning och betygssättning samt att de tar hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor.

På Skolinspektionens vägnar

X Anne-Charlotte Ramsthaler

Beslutsfattare
Signerat av: Anne-Charlotte Ramsthaler

X Mari Isacson

Föredragande
Signerat av: Mari Isacson

I handläggningen av ärendet har även undervisningsråd Anna Kjellberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 1 oktober 2019 och den 2 oktober 2019. Besöket genomfördes av Mari Isacson och Anna Kjellberg.

KLARA Teoretiska Gymnasium Stockholm Västra är en fristående gymnasieskola belägen i Stockholms kommun. Huvudman för skolan är Mikael Elias Gymnasium AB med organisationsnummer 556558-3282. Skolan hade vid granskningstillfället 327 elever fördelade på fyra högskoleförberedande program; ekonomiprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet. Skolledningen består av en rektor och en biträdande rektor.